

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/197/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213203960
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4213203960.4

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: T. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XXX, zast. Občianskym združením „Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov“, so sídlom Košice, Škultétyho 3, IČO: 42 249 708, proti odporcovi: Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zast. MST PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Laurinská 3, IČO: 36 861 545, za účasti vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľa Občianske združenie "Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov", so sídlom Košice, Škultétyho 3, IČO: 42 249 708, zast. JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou v Košiciach, Škultétyho 3, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 19. 01. 2015 č. k. 8C/65/2013-226, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa odkladu vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/2841/2012 zo dňa 19. 01. 2012 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/2841/2012 zo dňa 19. 01. 2012 až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 8C/65/2013 a návrh odporcu na prerušenie konania zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa v konaní domáha voči odporcovi zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu v Košiciach zo dňa 19. 01. 2012 sp. zn. 2C/2841/2012 z dôvodov podľa § 40 ods. 1 písm. j/ zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účinného do 31. 12. 2014, pričom podaním doručeným súdu dňa 20. 05. 2013 vedľajší účastník na strane navrhovateľa požiadal o odklad vykonateľnosti predmetného rozhodcovského rozsudku. Opirajúc sa o ust. § 40 ods. 3 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom mal za preukázané, že na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku rozhodcovského súdu je odporca oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie a postihnúť tak majetok navrhovateľa. Výkon rozhodcovského rozsudku by tak vyvolal škodu na strane navrhovateľa, a to aj s prihliadnutím na nemožnosť navrátenia do pôvodného stavu podľa Exekučného poriadku (§61 EP). Prezentoval názor, že vyhovením návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia súd neprejudikuje konečný výsledok konania a že s ohľadom na skutočnosti uvedené v návrhu je potrebné rozhodcovský rozsudok ako aj samotné rozhodcovské konanie preskúmať. Mal za to, že okamžitým výkonom rozhodcovského rozsudku by navrhovateľovi hrozila závažná ujma. Súčasne nevzhladol žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali obavám, že by sa predbežný odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku dotkol oprávnených práv a záujmov odporcu takým závažným spôsobom, ktorý by takéto rozhodnutie súdu vylučoval. Preto návrhu vyhovel a odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Rozhodnutie o zamietnutí návrhu odporcu na prerušenie konania oprel o ust. § 109 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Uviedol, že odporca navrhol predmetné konanie prerušiť do právoplatného skončenia konania vedeného pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. II. ÚS 382/2013, Rvp 5052/2012, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre toto súdne konanie. Po

zistení, že v označenom konaní vedenom na Ústavnom súde SR bolo nálezom č. k. II. ÚS 382/2013-82 zo dňa 30. 09. 2014 rozhodnuté tak, že základné práva odporcu porušené neboli a sťažnostiam odporcu nebolo vyhovené, návrh odporcu na prerušenie konania zamietol, keďže neprebíha žiadne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v predmetnej veci.

Proti tomuto uzneseniu v časti, ktorou bol povolený odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, domáhajúc sa ním jeho zrušenia v napadnutej časti a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Preskúmané rozhodnutie prvostupňového súdu označil za nezákonné, nepreskúmateľné a vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Dôvodil, že rozhodcovský rozsudok, ktorý je predmetom konania, má charakter právoplatného rozhodnutia súdu, a preto povolenie odkladu jeho vykonateľnosti by sa malo opierať naozaj o výnimočné a existujúce skutkové okolnosti, ktoré musia byť i v odôvodnení rozhodnutia presne uvedené. Tým, že súd v prípade povolenia odkladu vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku prelamuje účinky právoplatného rozhodcovského rozsudku ešte pred rozhodnutím vo veci samej, mal by tak urobiť v celkom výnimočných a odôvodnených prípadoch a po dôkladnom preskúmaní všetkých okolností. Konštatoval, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní prihliadal iba na tvrdenia navrhovateľa, nezaoberal sa skutočnosťou, či výsledky konania osvedčujú predpoklad úspešnosti návrhu a ani existenciou hrozby nenapraviteľnej alebo ťažko napraviteľnej ujmy, prípadne či by výkonom rozhodnutia mohol byť zmarený význam a účinok preskúmania napadnutého rozhodnutia. Svoje tvrdenia argumentačne podporil i poukazom na označené uznesenia Krajského súdu v Nitre. Opierajúc sa i o ust. § 157 ods. 2 uzavrel, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je arbitrárne, nepreskúmateľné a nezákonné, keďže nie je dostatočne skutkovo aj právne odôvodnené pre rozpor s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Navrhovateľ ani vedľajší účastník na jeho strane sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie odporcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že jeho odvolanie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Košice, Alžbetina 41 zo dňa 19. 01. 2012 sp. zn. 2C/2841/2012, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť odporcovi sumu 179,57 eura a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 eur na účet odporcu do 5 dní od jeho doručenia alebo v tej istej lehote podať odpor na súde, ktorý rozhodcovský rozsudok vydal. Dôvody pre zrušenie tohto rozhodcovského rozsudku oprel o ust. § 40 ods. 1 písm. j/ zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len "ZRK") a tieto vzhliadol v neplatnosti nároku na sumu 179,57 eura ako osobitnej pohľadávky, ktorá zodpovedá nákladom poisťovne vynaloženým na uzavretie poistenia, ktorá bola podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku, a ktorú podmienku považoval za neprijateľnú. Dňa 20. 05. 2013 doručil súdu prvého stupňa vedľajší účastník na strane navrhovateľa podanie, v ktorom žiadal o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/2841/2012 zo dňa 19. 01. 2012 až do právoplatného skončenia vo veci samej.

Podľa § 35 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účinného do 31. 12. 2014 (ďalej len "ZRK") doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu.

Podľa § 40 ods. 1 ZRK účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku len v prípadoch taxatívne uvedených v tomto ustanovení pod písm. a/ až j/.

Ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť (§ 40 ods. 2 ZRK).

Ako vyplýva z ostatne citovaného ustanovenia, zákon vyslovene neuvádza podmienky, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Rozhodnutie o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku tak závisí od úvahy súdu. To však neznamená, že takéto rozhodnutie nemusí mať zákonný podklad (čl. 2 ods. 2 ústavy) a môže byť prejavom svojvôle (čl. 1 ods.

1 ústavy), pretože aj na vydanie rozhodnutia o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku sú kladené požiadavky, ktoré vyplývajú z práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Základným účelom odkladu vykonateľnosti súdneho rozhodnutia a teda analogicky aj rozhodcovského rozsudku je ochrana toho, kto o jeho vydanie žiada, pričom musia byť rešpektované aj základné práva toho, voči komu takéto rozhodnutie smeruje (čl. 12 ods. 2 ústavy). Odklad vykonateľnosti má takto mimoriadny charakter, pretože súd v takomto prípade prelomuje právne účinky právoplatného a vykonateľného rozhodnutia.

Za situácie, že podľa § 51 ods. 3 ZRK, ak tento zákon neustanovuje inak, na rozhodcovské konanie sa primerane vzťahovali ustanovenia všeobecného predpisu o konaní pred súdmi, s odkazom na Občiansky súdny poriadok je potrebné pri rozhodovaní o odklade rozhodcovského rozsudku primerane aplikovať ustanovenia tohto právneho predpisu vzťahujúce sa na odklad vykonateľnosti súdnych rozhodnutí. Odklad vykonateľnosti súdneho rozhodnutia je upravený v Občianskom súdnom poriadku pri obnove konania (§ 233 OSP), dovolaní (§ 243 OSP), mimoriadnom dovolaní (§ 243ha OSP) a pri správnom súdnictve (§ 250c, § 250n OSP). Dôvody odkladu vykonateľnosti v jednotlivých prípadoch sú rôzne, pričom zmyslu a účelu odloženia vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku najbližšie zodpovedá úprava odloženia vykonateľnosti rozhodnutia v dovolacom konaní podľa § 243 OSP. Aj keď odloženie vykonateľnosti v rámci dovolania predstavuje vážne narušenie vlastností právoplatného rozhodnutia súdu, ktorými sú nezmeniteľnosť, záväznosť a nimi založené právne istoty, zároveň platí, že ide o rozhodnutie dočasné a predbežné a odloženie vykonateľnosti bude dôvodné v tých prípadoch, keď priebeh dovolacieho konania vedie k záveru, že v ňom dovolateľ bude mať úspech a odložením vykonateľnosti sa predíde následnej reparácii už vykonanej exekúci (m.m.R90/2000). Dôvody odkladu vykonateľnosti podľa § 243 OSP, ktoré taktiež nie sú zákonom bližšie vymedzené podľa ustálenej súdnej praxi a právnej teórie môžu materiálne spočívať iba na 2 predpokladoch a to na úvahe súdu o možnom úspechu dovolania a v zabránení (neuskutočnení) výkonu exekúcie počas dovolacieho konania. Tieto hľadiská boli preto akceptovateľné i pri rozhodovaní o návrhu vedľajšieho účastníka na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku v danej veci.

Na námietku odvolateľa, ktorý okrem nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj neúplne zisteného skutkového stavu vytýkal i odňatie mu možnosti konať pred súdom, ako i vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 221 OSP, zaoberal sa odvolací súd prioritne otázkou, či konanie v danej veci netrpí niektorou z vád vymenovaných v § 221 ods. 1 písm. a-g/OSP (či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať alebo o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným).

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/OSP odvolací súd rozhodnutie zruší, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 221 ods. 1 písm. f/OSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručuje v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článok 46 a nasl. Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Požiadavky na riadne zdôvodnenie rozhodnutia súdu vo vnútroštátnych podmienkach SR ustanovuje § 157 ods. 2 a § 169 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozhodnutia súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, jasne, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé. Výkladom citovaného ustanovenia OSP pritom treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery

zo skutkových zistení pri žiadnej nožnej interpretácii nevyplývajú, a napokon tiež len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodňovať rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení jednoznačne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné.

V preskúmvanej veci je potrebné prisvedčiť námietkam odvolateľa, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa vyššie uvedené požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutia nespĺňa. Prvostupňový súd totiž odôvodnenie svojho rozhodnutia, okrem citácie ust. § 40 ods. 3 ZRK a poskytnutia teoreticko-právneho výkladu inštitútu vykonateľnosti rozhodnutia, oprel len o konštatáciu, že okamžitým výkonom rozhodcovského rozsudku by navrhovateľovi hrozila závažná ujma a že rozhodcovský rozsudok, ako aj samotné rozhodcovské konanie je potrebné preskúmať. Takéto odôvodnenie však neposkytuje žiadnu argumentáciu preukazujúcu, že súd prvého stupňa sa vecou zaoberal a posudzoval dôvodnosť návrhu vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľa na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku z hľadiska odvolacím súdom vyššie podaného rozboru. Nie je z neho zrejmé, či prvostupňový súd vôbec pristúpil k predbežnému posúdeniu dôvodnosti návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku a či na základe takéhoto posúdenia mal aspoň osvedčené, že tento návrh môže byť dôvodný s dôsledkom zrušenia rozhodcovského rozsudku. Tiež z neho nevyplýva, z čoho súd prvého stupňa vyvodil reálnu existenciu nebezpečenstva vzniku ujmy navrhovateľovi (napr. z dôvodu výšky priznaného plnenia, charakteru účastníkov konania) vo vzťahu k sporom dotknutému rozhodcovským rozsudku, zvlášť pokiaľ samotný navrhovateľ nielenže návrh na odklad vykonateľnosti nepodal, ale návrh vedľajšieho účastníka žiadne dôvody na odklad vykonateľnosti neobsahuje a už vôbec existenciu nebezpečenstva vzniku ujmy netvrdí. Prvostupňovým súdom koncipované odôvodnenie jeho uznesenia bez vyhodnotenia týchto okolností tak jasne a zrozumiteľne nedáva odpovede na otázky, ktoré majú podstatný význam pre posúdenie dôvodnosti požiadavky na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, v dôsledku čoho nezodpovedá zákonným požiadavkám, ako i základnému právu účastníka konania na spravodlivý proces. Preto plne obstojí námietka odporcu, že je nepreskúmateľné, čím došlo k porušeniu jeho práv a odňatia mu možnosti konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) OSP. I napriek tomuto zisteniu, ktoré samo o sebe musí viesť k zrušeniu rozhodnutia v napadnutej časti odvolací súd považuje za potrebné dodať, že súd prvého stupňa prioritne sa musí procesne vysporiadať so samotným návrhom na odklad vykonateľnosti (čl. 116 spisu) z hľadiska jeho náležitostí a či tento je podaný oprávnenou osobou, keďže ho podal vedľajší účastník na strane navrhovateľa.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP), v ktorom súd prvého stupňa opätovne rozhodne o návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, pričom svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodní, vporiadajúc sa v ňom i s námietkami odvolateľa vznesenými v odvolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.